

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

**YURT DIŞINDA YERLEŞİK
VATANDAŞLAR MEVDUAT VE KATILIM
SİSTEMİ (YUVAM) HESAPLARI
HAKKINDA TEBLİĞE İLİŞKİN
UYGULAMA TALİMATI**

HAZİNE VE KURUMSAL OPERASYONLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

22 Temmuz 2024

Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) (Değişik: 18/2/2022-22/3/2022-08/8/2023-22/7/2024) Bu Uygulama Talimatının amacı, yurt dışında yerleşik kişiler ile bu kişilerin sermayedar olduğu, yabancı bir ülkede o ülkenin kanunlarına göre kurulan ve yasal yerleşim yeri yurt dışında olan ve nitelikleri Merkez Bankasınca tespit edilen şirketlerin yurt dışından transfer yoluyla ya da yurt dışından efektif olarak geldiğini tevsik eden bir belge karşılığında açılan döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonlarının Türk lirası cinsinden yurt dışında yerleşik vatandaşlar mevduat ve katılım sistemi (YUVAM) hesaplarına dönüştürülmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen 2022/7 sayılı Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğe ilişkin uygulama ayrıntılarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Uygulama Talimatı, 2022/7 sayılı Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) Hesapları Hakkında Tebliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Uygulama Talimatında geçen;

a) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankalarını,

b) Dönüşüm kuru: Merkez Bankası tarafından saat 10:00, 11:00, 12:00, 13:00, 14:00 ve 15:00'de ilan edilen ve döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarında bulunan dövizin Türk lirasına çevrildiği saat itibarıyla en son açıklanmış olan döviz alış kurunu,

c) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını,

ç) Vade sonu kuru: YUVAM hesabının vadesinde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kurunu,

d) **(Değişik: 22/3/2022)** Yurt dışında yerleşik kişiler: Yurt dışında oturma veya çalışma izni ya da hakkı bulunan veya adres kayıt sisteminde yerleşim yeri bilgisi olarak yurt dışı adresi kayıtlı olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler, 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi uyarınca Mavi Kart verilenler ile bankalarda hesap açma şartlarını taşıyan yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişileri,

e) **(Değişik: 18/2/2022-22/3/2022-08/08/2023-22/7/2024)** Yurt dışında yerleşik vatandaşlar mevduat ve katılım sistemi (YUVAM) hesabı: (d) bendinde tanımlanan kişiler ile bu kişilerin sermayedar olduğu, yabancı bir ülkede o ülkenin kanunlarına göre kurulan ve yasal yerleşim yeri yurt dışında olan ve nitelikleri Merkez Bankasınca tespit edilen şirketlerin yurt dışından transfer yoluyla ya da yurt dışından efektif olarak geldiğini tevsik eden bir belge karşılığında açılan döviz tevdiat hesapları ile döviz cinsinden katılım fonlarının Türk lirasına dönüştürülmesi suretiyle açılan ve 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirlenen usule göre Merkez Bankasınca ilave getiri sağlanan vadeli mevduat ve katılma hesaplarını,

ifade eder.

YUVAM hesabı genel hükümleri

MADDE 4- (1) (Değişik: 1/12/2023-31/1/2024-22/7/2024) YUVAM hesapları 3 ay, 6 ay (en fazla 180 gün), 12 ay ve 24 ay vadeli olarak açılır. Mevduat bankaları Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının %70'inden düşük olmamak kaydıyla faiz oranını belirleyebilir. Ancak, banka tarafından belirlenen faiz oranının Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranından düşük olması durumunda vade sonunda ödenecek kur farkı tutarı, Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı esas alınarak hesaplanır.

(2) **(Değişik: 18/2/2022)** 24 ay vadeli YUVAM hesapları yıllık faiz/kâr payı ödemeli olarak açılabilir ve hesap sahibinin talep etmesi halinde yıllık faiz/kâr payı banka tarafından hesap sahibine ödenir. Ödenen tutarlar vade sonunda Ek-2'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına bildirilir.

(3) **(Değişik: 22/3/2022-9/1/2023-22/7/2024)** YUVAM hesaplarına dönüştürülen döviz tutarları üzerinden vade gruplarına göre aşağıda belirlenen oranlarda hesaplanan ilave getiri Türk lirası olarak 6 ncı madde kapsamında Merkez Bankasınca ödenir. Belirtilen oranlar yıllık getiri oranlarını göstermektedir.

3 Ay Vadeli: %1

6 Ay Vadeli: %2

12 Ay Vadeli: %3

24 Ay Vadeli: %4

(4) **(Değişik: 22/3/2022-12/01/2023-22/7/2024) (Yürürlükten kaldırılmıştır.)**

(5) **(Değişik: 12/01/2023-22/7/2024) (Yürürlükten kaldırılmıştır.)**

YUVAM hesabı açılması

MADDE 5- (Değişik: 18/2/2022) (1) YUVAM hesabı için geçerli döviz cinsleri Merkez Bankasınca alım satıma konu olan dövizlerle sınırlıdır.

(2) ABD doları, Euro, İngiliz sterlini ve İsviçre frangı cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilerek YUVAM hesabı açılır.

(3) **(Değişik: 22/3/2022)** Diğer döviz cinsleri ile yapılacak işlemlerde söz konusu döviz tutarları banka tarafından ABD doları, Euro, İngiliz sterlini veya İsviçre frangına dönüştürülür ve dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilerek YUVAM hesabı açılır.

(4) **(Değişik: 13/7/2022)** Sisteme katılmak isteyen bankalar nezdinde Merkez Bankası adına ABD doları, Euro, İngiliz sterlini ve İsviçre frangı cinsinden hesaplar açılır. Bankanın topladığı taleplere ilişkin olarak satın aldığı dövizler iş günlerinde saat 17:00'ye (yarım iş günlerinde saat 13:30'a) kadar Merkez Bankasına bildirilir ve toplu bir şekilde söz konusu hesaplara aktarılır. Belirtilen saatlerden sonra yapılan bildirimlere ait işlemler bir sonraki iş günü gerçekleştirilir.

(5) Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizlere ilişkin dekontlar ile dönüşümü yapılan tutarlara ait bilgiler Ek-1’de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(6) Banka tarafından Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizler, Merkez Bankasınca dönüşüm kuru üzerinden satın alınır.

(7) **(Değişik: 13/7/2022)** Döviz alış işlemleri karşılığı Türk lirası tutarları Merkez Bankasınca bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilir. İş günlerinde saat 17:30’a (yarım iş günlerinde saat 13:30’a) kadar sonuçlandırılmayan işlemler için ise Türk lirası tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılır.

(8) Bu Uygulama Talimatı kapsamında Merkez Bankasına bir gün valörlü olarak transfer edilecek döviz tutarlarına ilişkin bankanın kendi muhabetine göndereceği döviz transferlerinde; MT202’nin 21. alanına “YUVAM”, 72. alanına “/BNF/ BANKA ADI YUVAM IBAN:..... (söz konusu işlemler için Merkez Bankasınca bildirilecek hesaba ilişkin IBAN bilgisi)” ve MT202’nin 58. alanına “TCMBTR2A” açıklamaları yazılır.

Vade sonu işlemleri

MADDE 6- (1) (Değişik: 18/2/2022-22/3/2022) Vadeli mevduat hesaplarında vade sonunda hesap sahibinin vade sonu kuru üzerinden hesaplanan döviz bazında anaparasının korunması ve ilave getiri elde etmesi esastır. Katılma hesaplarında katılım bankacılığı esasları geçerlidir.

(2) **(Değişik: 22/3/2022)** Vade sonu kurunun dönüşüm kurundan düşük olması durumunda banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + ilave getiri tutarı; Merkez Bankasınca da bankaya ilave getiri tutarı ödenir.

(3) **(Değişik: 22/3/2022-1/12/2023)** Vade sonu kurunun dönüşüm kurundan yüksek olması durumunda;

a) Faiz/kâr payı tutarı > kur farkı ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + ilave getiri tutarı; Merkez Bankasınca da bankaya ilave getiri tutarı ödenir.

b) Faiz/kâr payı oranı < Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı olması durumunda;

1) Faiz/kâr payı tutarı < kur farkı < Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + “kur farkı- faiz/kâr payı” + ilave getiri tutarı, Merkez Bankasınca da bankaya ilave getiri tutarı ödenir.

2) Faiz/kâr payı tutarı < Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar < kur farkı ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + “kur farkı - faiz/kâr payı” + ilave getiri tutarı, Merkez Bankasınca da bankaya “kur farkı – Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar” ve ilave getiri tutarı ödenir.

c) Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı \leq faiz/kâr payı oranı olması durumunda;

Merkez Bankası tarafından belirlenen bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı üzerinden hesaplanan tutar $< \text{faiz/kâr payı tutarı} < \text{kur farkı}$ ise banka tarafından hesap sahibine anapara + faiz/kâr payı + “kur farkı – faiz/kâr payı” + ilave getiri tutarı ödenir, Merkez Bankasınca bankaya “kur farkı – faiz/kâr payı” ve ilave getiri tutarı ödenir.

d) Katılma hesabına sağlanacak getirinin Merkez Bankasının katılım bankaları ile açık piyasa işlemleri kapsamında yaptığı bir hafta vadeli geri satım vaadi ile alım işlemlerinde oluşan maliyetten düşük olması halinde aradaki farkı katılım bankacılığı esasları çerçevesinde katılım bankası karşılayabilir, karşılanmayan kısım için Merkez Bankasınca ödeme yapılmaz.

(4) **(Değişik: 22/3/2022)** Banka vade sonunda, hesap sahibine tahakkuk eden faiz/kâr payı, kur farkı ve ilave getiri tutarlarını Merkez Bankasına Ek-2’de yer alan bildirim formuna uygun şekilde bildirir. Banka kayıtları ile Merkez Bankası kayıtlarının mutabakatı sonrasında bu madde kapsamında Merkez Bankasınca karşılanacak tutarlar aynı gün ilgili bankanın hesabına aktarılır.

(5) **(Değişik: 22/3/2022-13/7/2022)** İş günleri dışında vadeden önce çekim yapılamaz. Vadeden önce çekim yapılması durumunda Merkez Bankasınca ilave getiri tutarı ödenmez. Bununla birlikte;

a) **(Değişik: 16/5/2022-13/7/2022)** Çekim yapılan tarihte saat 11:00’de Merkez Bankasınca ilan edilen döviz alış kurunun dönüşüm kurundan yüksek olması durumunda Merkez Bankasınca kur farkına ilişkin ödeme yapılmaz.

b) **(Değişik: 16/5/2022-13/7/2022)** Çekim yapılan tarihte saat 11:00’de Merkez Bankasınca ilan edilen döviz alış kurunun dönüşüm kurundan düşük olması durumunda hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihte saat 11:00’de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kurundan hesap bakiyesi güncellenir. Aradaki fark banka tarafından Merkez Bankasının Türk lirası hesabına aktarılır ve bu işlemlere ilişkin bilgiler Ek-3’te yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(6) **(Değişik: 22/3/2022-16/5/2022)** Vade sonunda hesap sahibinin talebi üzerine vade başında dönüşümü yapılan döviz cinsinden ve vade sonu kuru kullanılarak hesap yenilemesi yapılabilir. Bu işlemlere ilişkin bilgiler Ek-1’de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilir.

(7) **(Değişik: 22/3/2022)** Hesap sahibi yenilenen hesap kapsamında en fazla vade sonundaki Türk lirası bakiyenin vade sonu kuru ile karşılık gelen döviz tutarı kadar olmak koşuluyla seçeceği vade üzerinden destekten yararlanmaya devam eder.

(8) **(Değişik: 16/5/2022-2/6/2023)** Vade sonunda hesap sahibinin talep etmesi durumunda vade başındaki döviz tutarı vade sonu kuru üzerinden hesap sahibine satılır. Bununla birlikte hesap sahibine yapılacak döviz satışlarında vade sonu kurunun kullanılması, bu kapsamdaki döviz satışlarının saat 12:00’ye kadar tamamlanması ve bankaların döviz satış kuru ile vade sonu kuru arasında aleyhte oluşan kur farkı bildirimleri için bankalar tarafından saat 11:00 döviz satış kurunun kullanılması gerekmektedir. Bankalarca vade sonunda yapılan döviz satışına ilişkin olarak Merkez Bankasına bildirdikleri döviz satış kuru ile vade sonu kuru arasındaki fark vade sonu kurunun yüzde 1’ini geçemez.

Diğer hükümler

MADDE 7- (1) Banka tarafından Merkez Bankasına yapılan döviz transferlerine ilişkin tüm masraflar, aylık olarak toplu bir şekilde banka tarafından gönderilen MT291 mesajına istinaden ödeme gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru üzerinden, takip eden ayın son iş gününe kadar Merkez Bankasınca Türk lirası olarak ödenir.

(2) YUVAM hesabı açılırken vadeden önce çekimin koşulları hakkında hesap sahibi bankaca bilgilendirilir.

(3) YUVAM hesaplarında faiz, vade ve benzeri sözleşme değişiklikleri yapılamaz.

(4) **(Değişik: 22/3/2022)** Bankalarca bu Uygulama Talimatı kapsamında açılan hesapların ayın son iş günü itibarıyla Türk lirası cinsinden faizli bakiyeleri ve katılma hesabı bakiyeleri, ayın son iş gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kurları üzerinden hesaplanan Türk lirası değerleri ile ilave getiri tutarları her ayın son iş gününde, saat 15:30'a kadar Ek-4'te yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına bildirilir.

(5) Banka tarafından kaynaklanan hatalar ve bildirim farklılıkları nedeniyle bankaya aktarılan fazla tutarlar için Merkez Bankası politika faizi üzerinden aktarım yapıldığı süre kadar cezai yaptırım uygulanacak, ayrıca fazla aktarımın bankanın zorunlu karşılık hesabına kaydedilmesi halinde söz konusu tutar zorunlu karşılık tesislerine sayılmayacaktır.

(6) **(Değişik: 18/2/2022)** Bankalar hesap sahiplerinin YUVAM hesaplarından azami şekilde faydalanabilmesi için yurt içi ve yurt dışı şubeleri yanında internet ve mobil platformlarından da uygulamayı kullanıma almak ve uzaktan müşteri edinimi başta olmak üzere hesap sahiplerinin buldukları ülkelerde sistemden faydalanabilmesi için gerekli alt yapı ve otomasyonu sağlamakla yükümlüdür.

(7) Bu Uygulama Talimatı kapsamında gerçekleştirilecek her türlü işlemin, suç gelirlerinin aklanması ve terörün finansmanının önlenmesine ilişkin ulusal ve uluslararası standartlara uygun gerçekleştirildiğine dair kontrol bankalarca yapılır. Bu standartların ihlal edildiğinin tespiti durumunda, işlemi yapan banka tarafından durum derhal Merkez Bankasına bildirilir.

(8) **(Değişik: 18/2/2022-13/7/2022)** Bankalar, mobil veya internet bankacılığı aracılığıyla döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesaplarından iş günlerinde saat 17:00'den (yarım iş günlerinde saat 13:30'dan) sonra ve tatil günlerinde son iş gününde Merkez Bankasınca en son ilan edilen döviz alış kuru kullanılmak suretiyle dönüşüm yapabilir. Dönüşüm işlemini iş günlerinde saat 17:00'den (yarım iş günlerinde saat 13:30'dan) sonra veya tatil günlerinde yapan hesap sahiplerinin gerçekleştirdiği işlemler, bankalar tarafından Merkez Bankasına bir sonraki iş günü saat 17:00'ye (yarım iş gününde saat 13:30'a) kadar yapılacak bildirimlere dahil edilir.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Uygulama Talimatı 1/2/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Uygulama Talimatını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

EK: 5

İletişim Bilgileri : Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü

Telefon : (0216) 773 73 13 / 70 33 / 70 61

E-Posta : yuvam@tcmb.gov.tr

Talimatın Yayımlandığı Tarih
01.02.2022
Talimatta Değişiklik Yapılan Tarih
18.02.2022
22.03.2022
16.05.2022
13.07.2022
09.01.2023
12.01.2023
02.06.2023
08.08.2023
01.12.2023
31.01.2024

